

2. Колесник О. С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, С. 94–95.
3. Лях О. В. Шляхи формування інтонаційних навичок у майбутніх учителів англійської мови. Донбаський державний педагогічний університет, 2015. № 10. С. 1–4.
4. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge : Cambridge University Press, 1997. 489 p.

ЗАПОЗИЧЕННЯ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ПОБУТОВІЙ ЛЕКСИЦІ ПІДГАЄЧЧИНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Новіцька О. І.

*кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української мови*

*Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського
Тернопіль, Україна*

Запозичення – це елементи чужої мови (слова, словотворчі афікси, синтаксичні конструкції та ін.), перенесені з однієї мови в іншу в результаті мовних контактів, які є невід’ємною і дуже важливою частиною лексики української мови [4, с. 45]. Немає такої мови, яка б не мала запозичених слів. Запозичення слів – один із яскравих прикладів взаємодії мов і діалектів, створення спільних цінностей, це активний творчий процес збагачення словникового складу мови й діалекту [1, с. 49].

Українська мова активно реагувала на всі зміни, які відбувалися в суспільстві, вона рясніє запозиченнями з різних мов; не є винятком і тематичні групи побутової лексики Підгаєччини.

Значна частина лексем, що побутують у підгаєцьких говірках, утворена від праслов’янських коренів, наприклад: *стриї* ‘те, в що наряджаються, вбираються; наряд’, *лахи* ‘старий зношений одяг’, *со|рочка* ‘жіноча, чоловіча або дитяча натільна білизна’, *кучма* ‘висока козацька шапка’, *духн’а* ‘короткий ватний безрукавний одяг’, *п|лахта* ‘святкова спідниця’, *пе|ред* ‘передня частина взуття’, *сковоро|да* ‘круглий плаский кухонний прилад для смаження м’яса, яєць, картоплі, млинців’, *глек* ‘посудина на відстоювання молока чи іншого напою’, *ст|рава* ‘загальна назва їжі’, *об’ід* ‘прийняття їжі опівдні’, *хл’ібⁿ* ‘хліб’, *му|ка* ‘борошно’, *ко|лач* ‘білий хліб особливої форми, випечений із крученого й переплетеного тіста’, *пи|п’іг^x* ‘печений виріб з тіста з начинкою’, *сир* ‘продукт, одержаний з молока при його сквашуванні й відокремленні сироватки’, *боршч*

‘рідка страва, що вариться з посічених буряків, капусти з додаванням картоплі та різних приправ’, *суш* ‘рідка страва з сушених фруктів’.

Вивчення назв одягу, взуття, кухонного начиння та їжі у говірках Підгаєччини свідчить про те, що словниковий склад говірок багатий на лексику, запозичену з інших мов, на архаїчні елементи, має тісний зв’язок з лексикою сусідніх мов та їхніх діалектів. Запозичення з різних мов відбувалося за різних часів, воно зумовлене низкою чинників, серед яких найважливішим є історичні, соціально-економічні, політичні й культурні умови розвитку Підгаєччини.

Серед підгаєцьких народних назв одягу, взуття, кухонного начиння та їжі виявлено слова, що запозиченні із французької мови: *кал'і|сони* ‘спідні чоловічі штани, які одягають під убрання’, *гал'і|фе* ‘чоловічі штани, вузькі на литці, а на стегнах широкі’, *пант|лони* ‘приналежність жіночої білизни, яка покриває нижню частину тулуба від пояса звичайно до колін’, *жилет*, *жил'етка* ‘короткий безрукавний одяг’, *горсик* ‘короткий ватний, безрукавний одяг’, *кепка* ‘літній чи міжсезонний чоловічий головний убір, що виготовлений з тканини, із козирком’, *боти* ‘жіночі чи чоловічі гумові чоботи з короткими халявами’, *плат|форма* ‘нижня частина взуття’, *каст|рул'а* ‘металева посуда з плоским денцем для приготування їжі’, *бутил'* ‘скляна банка’, *зупа* ‘рідка повсякденна страва, приготовлена на відварі м’яса, круп чи овочів’, *бул'йон* ‘чистий відвар з м’яса без овочів і приправ’.

Отже, помітний пласт назв одягу, взуття, кухонного начиння та їжі, що поширені на Підгаєччині, становлять запозичення з інших мов, що зумовлено історичними, політичними й культурними умовами розвитку краю. У лексиці досліджуваних говірок побутує значна кількість іншомовних запозичень з інших мов, зокрема французької. Запозичення іншомовної лексики не завжди було прямим. Через посередництво польської мови у говірках Підгаєччини зафіксовано чимало запозичень з інших європейських мов.

Література

1. Бичко З. М. Діалектна лексика наддністрянського говору. Тернопіль : Лідер, 2000. 280 с.
2. Етимологічний словник української мови : в 7 т. / [уклад. Р. В. Болдирев та ін. ; редкол. О. С. Мельничук та ін.]. Київ : Наук. думка. Т. I – VII.
3. Словник української мови : в 11 т. Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. I. – XI.
4. Українська мова: Словник-довідник. – Донецьк : Центр підготовки абітурієнтів, 1998. – 144 с.